

Jyrki Pellinen

Afrikan vaaleat vuoret

ntamo

Afrikan vaaleat vuoret

ntamo 2012
ISBN 978-952-215-289-3

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

www.ntamo.net

©Jyrki Pellinen

Afrikan vaaleat vuoret

Jyrki Pellinen

Korpit kuin kirkonkylän ärrävikaiset, aitaukset, ensimmäiset kurkitukset kuin luokan ovelta: ärrä ja ässiä, perin hitaita, kuin muistoja, uusia eläimiä, pikaisia lähtöjä. Mikään ei kumminkaan muuttunut, katso kirjasta, sieltä löydät info-pisteen, jossa on kuvattuna kaikki 2000 pelkästään Etelä-Afrikassa pesivää lajia, lintuja ja matelijoita kaikki.

Kotona ollaan jälleen, järki palaa. Sen on tullava takaisin. Straight forward, kirjoitan paperin kulmaan jonkin jatsikappaleen tunnelmasta. Muutenkin eri maailman segretoituneet kolkat tekevät ihmisistä täällä vähintään radioamatöörejä, ostavat bittejä, sijoittavat niihin omaisuuksia. Kaikki mikä on täällä sydäntä lähellä, on myös kiusallisen kaukana, ollaan kuin poissa maailmasta. On hankittava anopilta lentokurssi, joka maksaa kymmenentuhatta randia. Pääsee näkemään Lusakan geologisia painanteita, voi lentää hökkelikylien ylitse.

Yliopistolle kertyneet korpit pitivät yhtä ääntä kuin olisi kirjoittanut väärällä kelalla rivin toisensa päälle – rohkeasti, mutta sitten pitikin pyyhkiä kaikki pois, kääntää paperi tai vaihtaa pois toiseen. Turhaa työtä, luonnon pelottelua. Mutta siitä sai kuin saikin paljon irti, kun käveli melkein itsensä kanssa käsi kädessä pitkin noita kapeita umpeen muurattuja kukkateitä.

Radioamatöörejä, eläinten kesyttäjiä, villieläinten hoitajia (omilla pihoillaan), entisiä asetehdas-insinöörejä – erikoisia ammatteja, joiden kanssa joudut naapurina elämään, miksi he ovat muuttaneet tänne?

Huone, jossa kirjoitin, oli alaston betonihuone, täynnä mielestä haihtuvia yksityiskohtia, jotka teki mieli painaa mieleen sekä maalata. Lattialle oli laitettu kaksi muovimattoa, joiden läpi keltainen kivilattia näkyi. Ei mitään huonekaluja, kuin van Goghin pikku huoneessa. Toisessa niistä oli iso leveä sänky, jota pidin yksin. Joskus kesäkuumalla talon omistaja tuli käymään ja katsелеmaan taulujani. Jos olimme riidoissa, asetin ovelle lapun: ei saa häiritä. Pöytä ja pieni radio, josta kuuntelin kaupungin sinfoniaorkesterin Sibelius-konserttia.

Avonaisesta radiosta kuulin tornadon riehuvan lähimailla ja maalasin silti sen tuottamaa mielikuvaa. Koko Johannesburg oli siinä timanttien vallassa, ja tauluun tuli keltaisen hiekan ja sinipunaisen prisma-sydämen yhdistelmä. Se on minulla vieläkin. Kuinka paljon vaivaa ja psykologista hermopainetta noiden taulujen Suomeen saatamiseen menikään, en osaa kuvata.

Olin alkanut kutsua omistajatarta, business-luokan rouvaa, White Ladyksi erään helsinkiläisravintolan tai viskimerkin mukaan. Hän oli kyllä jatkuvasti laihdutuskuurilla, asuen samalla kadulla, alun perin Nokalla, josta olimme tempautuneet mukaan toisiimme. Soittaessani Ladylle pianoa tämä sanoi:

– Nyt sinä poika olet ansainnut Afrikan matkan.

Hänet oli kasvatettu niin suurten ja arvokkaiden perinteiden mukaan, ettei pää kääntynyt, jos sen kerran itse ensin käänsi. Kun olin päässyt lähtemästä ennen matkaa kenraali Airon tyttären linnaan, oli se ollut järkevä teko: Rouva oli nimittäin nykyisten havaintojeni mukaan pukeututtanut minut kokonaan uudelleen, käyttänyt räätäliä ja maksattanut minulla; tämän oleskelun ja tämän huoneen sen sijaan sain ilmaiseksi, eikä siinäkään mielestäni ollut mitään ihmeellistä.

Olin nyt naimisissa Afrikan kanssa, ja minut ympäröi suuri määrä sukulaisia, heidän menonsa olivat minun menoni. Raahauduin tai kuljin, joskus istuin miellyttävää iltaa kuunnellen itsestäni levitettäviä vääriä tietoja. Osin kieli oli suomea, osin englantia. Paikat vaihtelivat, tuli taas toinen ilta. Istuin ja kuuntelin Eevaa, rouvan tytärtä, lääkäriä, joka ei voinut harjoittaa ammattiaan täällä, suunnitteli koko ajan muuttamista muualle, ehkä Durhaniin. Koko ajan Westernin kapakan kaltaiset säleövet paukkuivat ja ihmisten makuuhuoneet olivat laivan kajuuttojen tavalla yllekkäin tai peräkkäin. Kukaan ei nukkunut, kaksi poikaa, kun minua esiteltiin heille ja muille vieraille. Jos ei ollut vieraita, oli mukavaa keskiluokkaista tuttua elämää ja käsiteltiin ruokareseptejä, esim. bataattipohjaisia ruokia ja kasviskeittoja. Niitä Eeva-tytär alkuun toi meille, ja ne olivat ihmeellisen hyviä.

Luin Eevan ammattiosaston sihteerin tavalla kirjoittamaa työssäolomaista romaania Rovaniemen terveyskeskusoloista, hänen itsensä, lääkärin näkökulmasta. Mieleen tuli J. Saxellin dokumenttimainen, epätaistolainen, mutta silti oloja kritisoiu uutuus. Mutta koska kaikki tuntui viihteeltä, siten että lukijan olisi yhtä mittaa nautittava tai tunnettava ihailua samaa yhteiskuntaa ja sen saavutuksia kohtaan kuin äitinsäkin, jätin kirjan vieraan tuntuksena ja sanoin, että sitä pitäisi tiivistää jättämällä romanssien seudut pois. Eeva, joka oli 39 ikävuodestaan huolimatta toiminut useissa Aasian maissakin lääkärinä, oli tullut tänne Afrikkaan ja tavannut Wyattin, englantilaisperäisen buurin, mennyt naimisiin ja kutsunut äitinsä Suomesta tänne joka vuosi. Niin hyvissä väleissä me Eevan kanssa silti olimme. Hän riiteli äitinsä kanssa mustasukkaisena minusta ja sanoi, kun istuin hiljaa autossa: Jyrkiä ei liikuta mikään, hän on kuin pyhimys.

Cloudy images.
Of youth.
Tom Sawyer ja minä.

He meloivat, nuo kaksi poikaa joessa joka kasvoi orkideoja. He olivat oppineet melomaan ennen kuin olivat oppineet ajamaan autoja. Kolibri esitti ruukkujen tasankoa ikkunani alla joka aamu. Ei tarvinnut olla nero käsittääkseen, että tämä oli paratiisi. Tämän sanoi minulle White Lady iltaräystäni alla istuessamme ja ajatellessamme, miten muut eläisivät nämä hetket lumisessa Helsingissä, jossa oli 27 asteen lämmön sijasta kaksikymmentä astetta pakkasta niskassa.

Jonkinlainen CIA oli helsinkiläisten pankki, rahalainat puolitettiin, otettiin lisää. Ei minkäänlaista vastavallankumouksellista toimintaa.

Seuraavana päivänä kolibri yritti laajentaa sotatoimiaan. Aloin maalata enemmän. Hiekan harmaa sai alaketjuja, alavärejä siniseen asti, ne tulvivat ikkunastani sisään kuin vasemmasta korvastani, sen kun maalasin, kaikki tuntui onnistuvan. Minulla oli kankaani ja se oli kuin ensimmäinen televisiosotani, josta lähes kukaan ei ole vielä saanut tietää mitään. Afrikka suorastaan painosti maalaamaan.

Kirjailija päätyy vuosituhannen vaihteessa Etelä-Afrikkaan kahden naisen luo, äidin ja tyttären, jotka kohtalo on vienyt Kapkaupunkiin puolitoista vuotta aikaisemmin. Hän kokee itsenäisen panteistisen maalausmaailman ja ihmissuhdeviidakon – ja vuoret, jonne hän pakenee. Afrikan vaaleat vuoret on positiivista, antieurooppalaista kerrontaa, jonka kirjailija kohtaa hämmästyksekseen ja omaksi ilokseen.

“Vuorien, vuosikymmenten, vuosien vaikeat sanat. Koko ikäni olin hiipinyt hopeapajun lähelle, kuin eläintarhojen vaarallisia eläimiä, ne jotka olivat olleet käsitteitä, ihan kuin yhteiskunnallisia, taloja tai poliiseja meissä ja teissä. Nyt ne olivat suurta hopean väristä ilmaa taivaanrannasta toiseen, maan alta taivaaseen. Kuin iso aasi viettämässä lomapäiväänsä kehenkään katsomatta siinä ihan edessäni, kuljin itseni halki ja annoin sen olla katse.”

